

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. a)

Limba și literatura română

Testul 5

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

În anul 1916, clasa a V-a „modernă” a Liceului „Matei Basarab” din București se afla la parter, într-o aripă a clădirii ce da spre curte. Pentru a ajunge în clasă, profesorii trebuiau să coboare cele trei trepte ale corpului principal și să străbată în diagonală această curte cenușie și tristă. Prin ferestrele clasei, la sfârșitul recreațiilor, elevii îi vedeau venind cu catalogul la subsuoară.

Așa l-am văzut apărând și pe E. Lovinescu, titularul catedrei de limba latină. Era un bărbat corpolent, cu figura dreptunghiulară, cu părul alb, în ciuda vârstei de 35 de ani.

Metoda lui de predare era următoarea: deschidea la nimereală cartea cu textul latin și pune pe un elev să citească un fragment de capitol și să încerce să-l traducă, ceea ce elevul nu izbutea, firește, decât cu ajutorul profesorului. Traducerea trebuia apoi învățată acasă de toată clasa, odată cu partea gramaticală respectivă.

La prima lecție, E. Lovinescu, după ce s-a așezat pe scaunul catedrei, a-nceput să privească pe rând capetele elevilor. Deodată și-a îndreptat degetul în direcția mea și a rostit:

— Dumneata!

Cu ani de zile mai târziu, ori de câte ori mi-am amintit de acest moment, am simțit o adâncă tulburare. Acel „dumneata!” pronunțat atunci cu gravitate de E. Lovinescu mi se pare și azi extraordinar. Într-o clasă sunt patruzeci de băieți și dintre toți aceștia unul singur va deveni scriitor. Fără a ști nimic despre însușirile acestor elevi, omul care avea să trăiască numai pentru literatură își oprește ochii pe băiatul ăsta născut cu destinul scrisului și-l alege din prima clipă ca elev favorit.

Modul cum m-am descurcat atunci cu textul lui Cicero sau al lui Cornelius Nepos nu l-a nemulțumit prea mult pe profesor; am rămas deci și la lecțiile următoare acela care trebuia să traducă la prima vedere capitolul nou. Era o situație care mai mult mă-mpovăra decât mă măgulea.

Îl văd și acum pe E. Lovinescu la catedră. Domina clasa cu masivitatea bustului său, cu venerabilitatea părului alb; mâinile-i moi se odihneau pe catalogul deschis. Impresia pe care o da îmbrăcămintea lui nu era de neglijență, ci numai de indiferență vestimentară. Ora părea a-l apăsa și a-l plictisi. Din când în când privirile lui treceau deasupra capetelor noastre fixând un punct nevăzut și desigur foarte îndepărtat – într-o lume imaginară. La intervale rare avea un tic al buzelor [...], tic care, cu intermitențe, a persistat la el toată viața.

La sfârșitul uneia din lecții, Lovinescu ne-a spus că dacă printre noi se găsește cineva care a-nceput să scrie proză sau versuri nu trebuie să se sfiască a-i arăta manuscrisul.

Peste câteva zile m-am dus după el, în cancelarie, cu câteva poezii. După două zile mi-a dat verdictul: un verdict sever, dar nu descurajator – însoțit, dimpotrivă, de îndemnul de a-mi continua străduințele literare și de a-i arăta tot ce aveam să mai scriu. Nici el și nici eu nu ne puteam închipui atunci cu câtă fervență o să-i îndeplinesc voia.

Virgiliu Monda, 25 de ani cu E. Lovinescu

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *din când în când*. **6 puncte**
2. Menționează vârsta pe care o are E. Lovinescu în momentul întâlnirii sale cu Virgiliu Monda, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o trăsătură fizică prin care E. Lovinescu se impune în fața elevilor săi, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivul pentru care Virgiliu Monda nu se simte confortabil la orele de limba latină. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, modul în care predă limba latină E. Lovinescu, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă școala oferă sau nu elevilor posibilitatea de a-și dezvolta potențialul, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *25 de ani cu E. Lovinescu* de Virgiliu Monda, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, perspectiva narativă în fragmentul de mai jos.

Dafina ședea neclintită, cu mâinile în poală pe ziarul împăturit frumos, privind la bolnavul care zăcea cu brațele întinse peste învelitoarea albă, capul înfășurat într-un pansament alb din care i se vedea numai fața de ceară, vârstată* cu trei linii negre paralele – sprâncenele, genele și mustățile. Pleoapele-i închise păreau niște pete violete, iar buzele cărnoase erau atât de palide că de-abia li se deosebeau marginile. [...]

Atunci Toma Novac ridică pleoapele ca și când s-ar fi trezit dintr-un somn fără visuri. O durere uniformă îi înfășura tot corpul. Lumina moale îi ustura ochii mari negri, cu o lucire stranie, cu bulbii roșii ca înecați în sânge. Văzu întâi pendula dintre ferestre; limba se legăna rar, greoi, fără zgomot, iar cadranul părea spălăcit de nu putea distinge nici cifrele, nici minutarele. Dedesubt însă, pe calendarul de perete, citi ușor un șapte negru arab și un altul roșu roman.

„Ciudat calendar!” îi trecu prin minte. „Și luna e scrisă cu cifre... N-am mai pomenit...”

Și numaidecât își zise, parc-ar fi vrut să-și controleze luciditatea:

„Ziua a șaptea din luna a șaptea... Coincidență!... Care-i luna a șaptea?”

Liviu Rebreanu, *Adam și Eva*

* *vârstat* – (reg.) dungat

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-un text dramatic studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales prin două scene comentate;

– analiza a două componente de structură și/sau de limbaj ale textului dramatic studiat, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict dramatic, modalități de caracterizare, notațiile autorului, registre stilistice, limbaj, act, scenă etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.